

**ВРЕМЕННА КОМИСИЯ ЗА ПРОУЧВАНЕ НА ВСИЧКИ ФАКТИ И
ОБСТОЯТЕЛСТВА, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА
АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ И ЗА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА РУСЕ**

За служебно ползване

©Любомир Владимиров Владимиров

**©ЕКОЛОГИЧЕН КАДАСТЪР НА ОБЩИНА
РУСЕ**

ПРОЕКТ

**ЕТАП II.
ПРОУЧВАНЕ НА ЗНАЧИМИТЕ ЕКОЛОГИЧНИТЕ АСПЕКТИ В
ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА РУСЕ -
МЕТОДИЧНА ЧАСТ**

ДОКЛАД

**Русе
2021**

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
1. Цел и задачи на проекта „Екологичен кадастър на Община Русе”	3
2. Етап II. Проучване на значимите екологичните аспекти в организациите на територията на Община Русе - методична част	5
2.1. Изисквания на международния стандарт ISO14001:2015 и Европейската схема за управление на околната среда и одит EMAS	5
2.2. Методика за определяне на значимите екологични аспекти	13
2.3. Процедура на проучване	19
3. Литература	20

1. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ПРОЕКТ „ЕКОЛОГИЧЕН КАДАСТЪР НА ОБЩИНА РУСЕ”

Цел на проекта е да се създаде система за управление на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Русе като локална система на многостепенно управление в Европейския съюз.

Временната комисия за проучване на всички факти и обстоятелства, свързани със замърсяването на атмосферния въздух и за отпадъците в Община Русе възприе план за работа по създаването на екологичен кадастър на Община - Русе с четири основни задачи:

1. Създаване и поддържане на екологичен кадастър на Община - Русе, включващ:
 - източници на замърсяване на атмосферния въздух и тяхното кадастриално разположение;
 - замърсители по видове, включително шум;
 - емисии на замърсители по източници;
 - концентрации на замърсители в атмосферния въздух по териториално разпределение;
 - режими на функциониране на източниците на замърсители;
 - картографиране.
2. Оценка на риска за заболяемост на населението и риска за промени в природната среда.
3. Прогнозиране на степента на възможните вреди в околната среда.
4. Създаване и поддържане на база данни за вероятно трансгранично замърсяване на атмосферния въздух.

Предвижда се да бъдат извършвани периодични оценки, да се определят приоритетите и да се създават модели на състоянието на атмосферния въздух на територията на Община - Русе.

Задачите, които могат да се решат с екологичния кадастър са:

1. Да се документират в единна система местоположението, границите, интензитета на емисиите на вредни вещества от битови, индустриални, транспортни и

други икономически дейности съгласно Класификатора на икономическите дейности от 2008 г..

2. Да се документират концентрациите на замърсители в атмосферния въздух в кварталите на Русе, с отчитане на предназначение на териториите, разкритите източници на замърсяване и начин на трайно ползване на земите;

3. Създаване и водене на регистър на източниците на замърсяване, на емисиите и концентрациите на вредни вещества в атмосферния въздух;

4. Установяване на зависимостите между емисиите и концентрациите на вредни вещества между източници с икономически дейности съгласно КИД 2008 и територии на жилищно застрояване и обитаване в Русе;

5. Установяване на зависимости „причини - следствия“ на замърсяванията на атмосферния въздух в Русе;

6. Създаване на екологосъобразни планове за устройване на територията на Русе;

7. Предоставяне на информация на общинското управление, устройственото планиране и инвестиционното проектиране.

8. Обосноваване на решения на общинската администрация в Русе.

9. Разработване и поддържане на специализирани екологични карти, със съответстващи им регистри и информационна база.

Със специализираните карти и регистри да се осигурява информация за:

а) ползване от населението и от управлението на териториите на Община - Русе;

б) издаване на разрешения за изработване на подробни устройствени планове и влизане в сила на заповеди за одобряване на подробни устройствени планове за физическа инфраструктура в Община - Русе;

в) предварителни (прединвестиционни) и обемно - устройствени проучвания и изработване на инвестиционни проекти;

г) свързване с информационните системи на кадастъра на България.

2. ЕТАП II. ПРОУЧВАНЕ НА ЗНАЧИМИТЕ ЕКОЛОГИЧНИТЕ АСПЕКТИ В ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА РУСЕ - МЕТОДИЧНА ЧАСТ

2.1. ИЗИСКВАНИЯ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ СТАНДАРТ ISO14001:2015 И ЕВРОПЕЙСКАТА СХЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ОДИТ EMAS.

В Директивите на Европейския парламент и Комисията, включително в Европейска схема за управление на околната среда и одит - EMAS [12], е възприето „организация“ да означава „дружество, корпорация, компания, предприятие, орган или институция, разположени във или извън Общността, или част или комбинация от тях, регистрирани или не като юридическо лице, публични или частни, които имат собствени функции и администрация“.

Международният стандарт ISO 14001:2015 определя изискванията към системите за управление на околната среда, която организацията може да използва, за да подобри своите екологични показатели.

Стандартът ISO 14001: 2015 е предназначен за използване от организации, които се стремят да управляват своите екологични отговорности по систематичен начин, който допринася за екологична сигурност и устойчивост.

ISO 14001: 2015 помага на организацията да постигне предвидените резултати от нейната система за управление на околната среда, които осигуряват качество на околната среда, на самата организация и на заинтересованите страни. В съответствие с екологичната политика на организацията, предвидените резултати от системата за управление на околната среда включват:

- подобряване на екологичните показатели;
- изпълнение на задълженията за съответствие с въведените норми;
- постигане на екологични цели.

ISO 14001: 2015 [13] може да се прилага за всяка организация, независимо от размера, вида и естеството на дейността ѝ. Отнася се за екологичните аспекти на нейните дейности, продукти и услуги, за които организацията декларира, че може да контролира или да повлияе предвид перспективата на жизнения цикъл.

ISO 14001:2015 може да се използва изцяло или частично за системно подобряване на управлението на околната среда. Твърденията за съответствие с ISO 14001: 2015 са приемливи само тогава, когато всички изисквания на стандарта са включени в системата за управление на околната среда на организацията и изпълнени без изключение.

Съгласно международния стандарт ISO 14001:2015 [13] всяка организация е задължена:

I. Да определи екологичните аспекти на своите дейности, продукти и услуги, които може да контролира и на които може да повлияе.

Екологичният аспект е елемент от дейността, продуктите или услугите на дадена организация, който има или може да има въздействие върху околната среда, в съответствие с дефиницията в Регламента за Европейска схема за управление на околната среда и одит - EMAS.

II. Организацията трябва да дефинира точно въздействията върху околната среда, които са в резултат на екологичните аспекти.

Въздействие върху околната среда е всяка неблагоприятна или благоприятна промяна на околната среда, която изцяло или частично е резултат от дейността, продуктите или услугите на дадена организация - съгласно дефиницията в Регламента за Европейска схема за управление на околната среда и одит - EMAS [12].

Екологичните аспекти и въздействията върху околната среда са обобщаващи показатели и определят екологичната сигурност на организациите [1].

Подходящо е установяването на екологичните аспекти и въздействията върху околната среда да бъде на база на жизнения цикъл на продуктите и услугите, извършвани от организацията.

Жизненият цикъл включва последователните и взаимосвързаните етапи на дадена продуктова система, от добива или генерирането на суровините до окончателното обезвреждане на отпадъците съгласно стандарта ISO 14040:2006 [15].

При определяне на екологичните аспекти трябва да вземат предвид:

а) промените, включително планирани промени или нови разработки, нови или модифицирани дейности, нови продукти и услуги;

б) отклоненията от нормални условия и обстоятелства, аргументирано прогнозираны аварии и други извънредни ситуации.

в) организацията идентифицира онези аспекти, които имат или е вероятно да имат значително въздействие върху околната среда. Това означава да се отчитат значителните екологични аспекти, оценени по предварително регламентирани критерии.

г) организацията трябва да информира персонала и обществеността за значимите аспекти на околната среда по подходящ начин.

д) организацията разработва, поддържа и прилага документирана информация във връзка с:

- екологичните аспекти и свързаните с тях въздействия върху околната среда;
- критериите, използвани за идентифициране на значимостта на екологичните аспекти на околната среда;
- значителните екологични аспекти.

Значителните екологични аспекти могат да доведат до рискове и събития, на които се дължат неблагоприятни въздействия, а също така е възможно да възникнат и събития с благоприятно въздействие върху околната среда.

Европейският съюз се стреми да гарантира, че аспектите на околната среда се интегрират систематично в европейските стандарти и че всички лица и организации, участващи в съставянето на тези стандарти, вземат предвид опазването на околната среда [7,8,9,10,11].

В организации, които прилагат Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS), за обосноваване на проблема на експертните изследвания се прави екологичен преглед [2,4,8].

Екологичният преглед изисква да се направи първоначален подробен анализ на екологичните аспекти, въздействието върху околната среда и екологичните резултати, свързани с дейността, продуктите или услугите на изследваната организация.

Екологичният аспект по стандарта ISO 14001:2015 е практически елемент от дейността, от продуктите или услугите, който има или може да оказва въздействие върху околната среда.

Съгласно стандарта ISO 14001:2015 въздействието върху околната среда се установява като резултат на екологичния аспект. Всъщност се дефинира като всяка неблагоприятна или благоприятна промяна на околната среда, която изцяло или частично е резултат от дейността, продуктите или услугите на дадена организация.

Съществен екологичен аспект, съгласно ISO 14001:2015, е екологичен аспект, който оказва или може да окаже съществено въздействие върху околната среда.

Следва да се отчита класификацията на екологичните аспекти съгласно посочения международен стандарт.

Пряк екологичен аспект е екологичният аспект, свързан с дейностите, продуктите и услугите на самата организация, върху които тя има пряк управленски контрол.

Непряк екологичен аспект е екологичен аспект, който може да възникне от взаимодействие на дадена организация с трети страни и който в разумна степен може да бъде повлиян от организацията.

Екологичните резултати са измерими резултати за екологичните аспекти в управлението на околната среда.

Обект в екологичната експертиза може да е точно определен географски район, който се намира под управленския контрол на организацията. Обхваща дейност, продукти и услуги, включително цялата инфраструктура, оборудване и материали.

Екологичният преглед се прави за [5]:

1. Определяне на приложените юридически изисквания, свързани с околната среда. Като допълнение също се посочва как могат да се осигурят доказателства, че се съобразяват различните изисквания.

2. Определяне на всички преки и непреки екологични аспекти със значително въздействие върху околната среда. Изразяват се качествено и количествено в зависимост от ситуацията и събитията, и се съставя регистър на онези от тях, които са определени като важни.

При оценката на значимостта на екологичните аспекти се използват следните критерии:

- I. Вероятност от причиняване на вреда върху околната среда;
- II. Уязвимост на местната, регионалната и глобалната околна среда;

III. Размери, брой, честота и обратимост на екологичните аспекти и или въздействията им върху околната среда;

IV. Наличие и изисквания на екологичното законодателство;

V. Значение за заинтересованите страни и служителите на организацията.

В зависимост от конкретната ситуация, заинтересованите страни са:

- работодатели;
- клиенти;
- акционери;
- инвеститори;
- доставчици;
- синдикати;
- правителствени регулаторни агенции;
- индустриални и търговски обединения;
- професионални асоциации;
- неправителствени организации;
- бъдещи служители;
- бъдещи клиенти;
- местни общности, национални общности, обществеността като цяло;
- конкуренти.

Преките екологични аспекти са свързани с дейностите, продуктите и услугите на самата организация, върху които тя има пряк контрол.

Всички организации отчитат преките аспекти на техните дейности.

Преките екологични аспекти включват (ISO 14001:2015):

I. Правни изисквания и ограничения на издаваните разрешителни за дейностите в организацията;

II. Емисии в атмосферата;

III. Изпускане във води;

IV. Производство, рециклиране, повторна употреба, превоз и обезвреждане на твърди и други отпадъци и особено на опасни отпадъци;

V. Използване и замърсяване на земя;

- VI. Използване на природни ресурси и суровини (включително енергия);
- VII. Използване на добавки и спомагателни вещества, както и полуфабрикати;
- VIII. Локални екологични проблеми (шум, вибрации, мирис, прах, външен изглед и т.н.);
- IX. Транспорт на стоки, така и на услуги;
- X. Опасности и рискове от инциденти и въздействия, които произтичат или съществува вероятност да настъпят вследствие на аварии и потенциални аварийни ситуации;
- XI. Последици върху биологичното разнообразие.

Непреки екологични аспекти могат да възникнат вследствие на взаимоотношения на организацията с трети страни, които в разумна степен могат да бъдат повлияни от стремежа на организацията за регистрация по Схемата на Общността за управление на околна среда и одит EMAS.

За непромишлени организации, като например местната власт или финансови институции, от основно значение е да вземат предвид екологичните аспекти, свързани с основната си дейност.

Не е достатъчен само списък на екологичните аспекти на обекта и съоръженията на организацията. Списъкът на екологичните аспекти трябва да включва следните аспекти, но не бива да ги ограничава:

- I. Проблеми, свързани с жизнения цикъл на продуктите - проектиране, разработване, опаковане, превоз, използване и оползотворяване или обезвреждане на отпадъци;
- II. Капиталови инвестиции, отпускане на заеми и застрахователни услуги;
- III. Нови пазари;
- IV. Избор и състав на услугите (например, превоз или дейност по снабдяване със суровини и материали);
- V. Административни и планови решения;
- VI. Състав на продуктовата гама;
- VII. Екологични резултати и практики на изпълнители, подизпълнители и доставчици.

Организациите трябва да могат да докажат, че са установили значителните екологични аспекти, които са свързани с процедурите им за възлагане на поръчки, и че тези значителни въздействия върху околната среда са взети под внимание в системата за управление на околната среда.

Организацията следва да се стреми да гарантира, че доставчиците и лицата, които действат от нейно име, спазват политиката ѝ в областта на околната среда в рамките на извършвана дейност съгласно възложената поръчка.

Екологичната политика осигурява рамка за действие и определя екологичните цели и задачи.

Политиката в областта на околната среда обхваща общите цели и насоки на развитие на дадена организация по отношение на нейните екологични резултати, официално заявени от висшето ѝ ръководство. Спазва всички действащи правни изисквания, свързани с околната среда, както и поема официално ангажимент за непрекъснато подобряване на екологичните резултати.

При непреки екологични аспекти организацията обмисля до каква степен може да повлияе върху тях и какви мерки могат да се предприемат за намаляване на тяхното въздействие върху околната среда.

Организацията определя критериите за оценка на значимостта на екологичните аспекти на своята дейност, продукти и услуги. Значимостта се използва, за да се установят тези екологични аспекти, които са със значително въздействие върху околната среда.

Разработените от организацията критерии трябва да вземат предвид правото на Общността и да са напълно изчерпателни. Трябва да могат да са предмет на независима проверка, да са възпроизводими и публично достъпни.

Съображенията при определяне на критериите за оценка на значението на екологичните аспекти могат да бъдат:

а) информация за състоянието на околната среда и информация, която е свързана с въздействие върху околната среда на дейностите, продуктите и услугите на организацията;

б) наличните данни на организацията за вложените материали и енергия, изхвърляния и изтичане във въздуха, водите и почвите, отпадъци и емисии от гледна точка на риска;

в) становища на заинтересованите страни;

г) регламентираните екологични дейности на организацията;

д) дейности, свързани с поръчки към други организации;

е) проектиране, разработване, производство, разпределение, обслужване, използване, повторно използване, рециклиране и обезвреждане на продуктите на организацията;

ж) дейностите на организацията, които са пряко свързани с най-значителните екологични разходи и екологични ползи.

При оценяване на значението на екологичните аспекти на дейността на организацията, се съобразяват не само условията при нормален режим на работа, но и за условията при преходни режими - пускане и спиране на съоръженията, внезапни изключвания на използваната енергия, при достатъчно точно прогнозираните аварийни ситуации и други подобни. Отчитат се минали, настоящи и планирани дейности.

Важно е да се проучат всички съществуващи практики и процедури за управление по околна среда.

Внимателно се анализира информацията от разследвания на предишни аварии и извънредни ситуации и се правят заключения за причинно - следствените отношения.

За идентификация на екологичните аспекти и за определяне на значимостта им се използват седем групи методи за [6,20]:

I група. Оценка честотата на появяване на въздействията върху околната среда - в съкратен и разширен вариант.

II група. Логически причинно - следствен анализ.

III група. Анализ на жизнения цикъл на дейности, продукти и услуги.

IV група. Идентификация на опасните вещества и материали, продукти и услуги в дейностите на организацията.

V група. Съответствия със законовите изисквания и установените норми.

VI група. Поточни методи, разглеждащи отделните вериги от събития, явления, действия и ефекти от дейността на организациите в околната среда.

VII група. Комбинирани методи, използващи съчетания на различни методи, за да се определят:

- а) вероятностите за появяване на вреди,
- б) уязвимостта на околната среда,
- в) вид и характер на екологичните аспекти и въздействията им,
- г) прилагане на екологичното законодателство и
- д) становищата на заинтересуваните страни.

2.2. МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗНАЧИМИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ АСПЕКТИ

В съответствие с изискванията на стандарта ISO 14001:2015. Environmental management systems - Requirements with guidance for use и Европейската схема по управление на околната среда и одит EMAS е разработена методика за определяне на значимостта на екологичните аспекти.

Основава се на принципа на експертното самооценяване, тъй като в организациите познават в детайли проблемите с опазването на околната среда. Същевременно дейностите им са толкова различни, колкото и структурата и йерархията на изпълняване на основните дейности.

Методиката предвижда експертно генериране на информация за екологичните аспекти и тяхната значимост и самооценяване от експертите в организациите.

ПРОУЧВАНЕТО НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ АСПЕКТИ СЕ ИЗВЪРШВА НА ПЕТ ЕТАПА -
ФИГ. 1:

ЕТАП 1. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ОРГАНИЗАЦИЯТА.

Кратко описание, което позволява да се разберат най-съществените работи в организацията.

Ползва се свободна текстова форма на описание на дейностите.

В европейската практика на управление на околната среда се прилага следното разделяне на дейностите на организациите:

Дейност 1. Добиване на суровини и материали.

Дейност 2. Външно доставяне на суровини, материали и продукти.

Дейност 3. Производство на стоки и извършване на услуги.

Дейност 4. Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукцията.

Дейност 5. Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване.

Дейност 6. Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти.

Дейност 7. Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги.

Дейност 8. Други дейности.

ЕТАП 2. ЕКСПЕРТНО ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ АСПЕКТИ НА ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА.

Определянето на значенията на екологичните аспекти се извършва въз основа на показатели, които са съставени в съответствие със стандарта ISO 14001:2015. Те са представени в редактиран вид, с оглед спазване на автентичността на съдържанието на текста на българския език.

Показателите са:

1. Кои правни изисквания, законови и подзаконови актове или какви ограничения на издаваните разрешителни се спазват в дейностите в организацията?

2. Налагани ли са санкции на организацията? -кога, за какви нарушения, в какъв размер и други факти

3. В какви граници се изменя екологичния аспект (съгласно ОВОС, измервания на ИАОС, други оторизирани организации, собствени изчисления или измервания)?

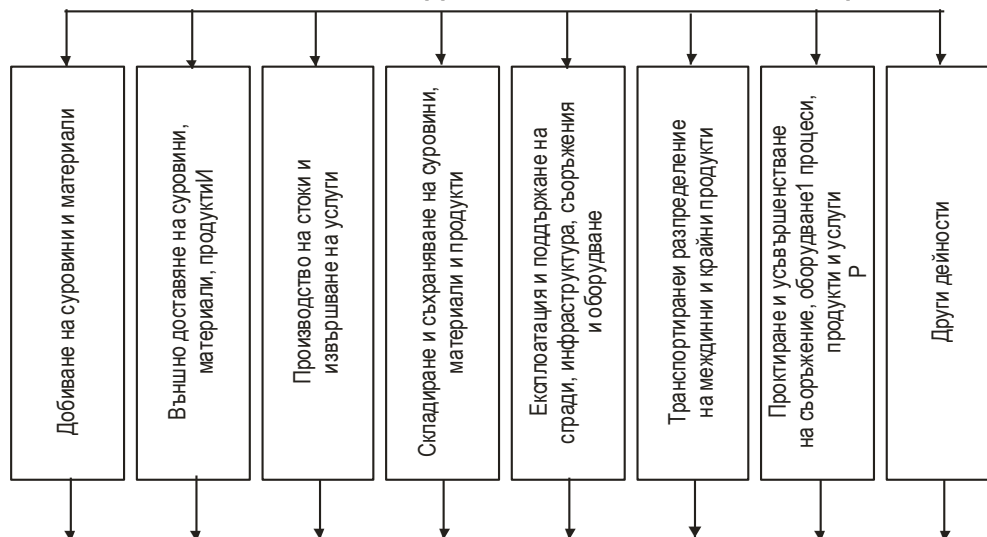
4. Каква е вероятната честота на възникване на екологичните аспекти?

5. Налагани ли са санкции на организацията за замърсяване на околната среда?

6. Изготвени и приети ли са вътрешни правила по опазване на околната среда в организацията?

7. Съществува ли риск за дълготрайни екологични щети, преди и след съответни защитни действия?

ЕТАП 1. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

ЕТАП 2. ЕКСПЕРТНО ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ АСПЕКТИ НА ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

Попълнете таблици 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6 и 1.7 от Приложение 1 за всяка от дейностите на организацията

ЕТАП 3. ОЦЕНЯВАНЕ НА ЗНАЧИМОСТТА НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ АСПЕКТИ НА ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

Попълнете таблица 2.1 от Приложение 2 за всяка от дейностите на организацията като изберете оценките от таблица 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 и 2.6 от Приложение 2

ЕТАП 4. ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ЗНАЧИМИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ АСПЕКТИ В ОРГАНИЗАЦИЯТА

Попълнете таблица 3 от Приложение 3

ЕТАП 5. СЪСТАВЯНЕ НА КОНТРОЛЕН СПИСЪК НА ЗНАЧИМИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ АСПЕКТИ ПО ВИДОВЕ ДЕЙНОСТИ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

Съставете контролен списък като подредите в низходящ ред значимите екологични аспекти по оценките от таблица 3 за всяка от дейностите на организацията

Фиг. 1. Етапи на проучването на значимите екологични аспекти

8. Има ли конфликти с населението или териториално съседни организации или други заинтересовани страни (клиенти, акционери, инвеститори, доставчици, синдикати, правителствени агенции, индустриални и търговски обединения, професионални асоциации, неправителствени организации)?

9. Има ли жалби и сигнали, или има ли екологичният аспект значение за персонала на организацията?

10. Има ли условия за опасни въздействия върху особено значими или защитени екологични обекти и видове (например, когато организацията е в близост до природен резерват или водосборен обект)?

Инвентаризират се седем екологични аспекти на дейностите на организацията:

- а) Замърсяване на атмосферен въздух;
- б) Замърсяване на води;
- в) Замърсяване и използване на земята, съответно почвите;
- г) Замърсяване на защитени природни обекти, местообитавания и действие върху биоразнообразие;
- д) Разходи на природни ресурси, включително енергия;
- е) Замърсяване с отпадъци;
- ж) Замърсяване поради аварии и бедствия.

Таблиците 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, и 1.7 на Приложение 1 се съставят за всяка от дейностите на организацията¹.

ЕТАП 3. ОЦЕНЯВАНЕ НА ЗНАЧИМОСТТА НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ АСПЕКТИ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ОРГАНИЗАЦИЯТА.

Попълва се таблица 2.1 от Приложение 2 за всяка от дейностите в организацията.

Оценяването на значимостта на екологичните аспекти се извършва по метода SCCM [14]. Този метод се основава на експертни оценки и е най-широко използван в държавите от Европейския съюз. Апробиран е в много разнообразни по дейността си организации и е доказал, че е достатъчно сигурен и обективен.

Методът включва пет диференцирани оценки:

- Оценка „Спазване на правни изисквания, законови и подзаконови актове” .

Избира се от експертите в организацията по таблица 2.2 на Приложение 2.

¹ Дейност 1. Добиване на суровини и материали. Дейност 2. Външно доставяне на суровини, материали и продукти. Дейност 3. Производство на стоки и извършване на услуги. Дейност 4. Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукция. Дейност 5. Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване. Дейност 6. Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти. Дейност 7. Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги. Дейност 8. Други дейност.

- Оценка «Нива на последствията и въздействията върху околната среда». Избира се от експертите в организацията по таблица 2.3 на Приложение 2.

- Оценка „Вероятност на екологичните въздействия”. Избира се от експертите в организацията по таблица 2.4 на Приложение 2.

- Оценка «Потенциал за подобрене и ограничаване на въздействията» . Избира се от експертите в организацията по таблица 2.5 на Приложение 2 .

- Оценка „Корпоративни изисквания”. Избира се от експертите в организацията по таблица 2.6 на Приложение 2.

ЕТАП 4. ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ЗНАЧИМИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ АСПЕКТИ В ОРГАНИЗАЦИЯТА.

Попълва се таблица 3 от Приложение 3. Пренасят се оценките от таблица 2.1 за всеки екологичен аспект и за всяка дейност на организацията. Получават се обобщени оценки на значимите екологични аспекти. Те са показател за екологичната сигурност на организацията.

Значимостта на екологичните аспекти се установява чрез интегралната оценка на значимостта на въздействието, която се получава чрез на посочените диференцирани оценки.

Минималната стойност на обобщената оценка е 1.

Максималната стойност е 2500.

Диапазонът от 1 до 2500 се разделя на три степени:

- а) Малка значимост от 1 до 833,
- б) Средна значимост - от 834 до 1666;
- в) Голяма значимост - от 1667 до 2500.

Това разделяне на диапазони е примерно.

Експертите в организациите могат да въведат за по-голяма разделителна способност пет степени. Тогава диапазонът от 1 до 2500 се разделя на пет степени.

ЕТАП 5. СЪСТАВЯНЕ НА КОНТРОЛЕН СПИСЪК НА ЗНАЧИМИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ АСПЕКТИ ПО ВИДОВЕ ДЕЙНОСТИ.

След определяне на обобщените оценки в таблица 3 на Приложение 3 експертите в организацияте съставят контролен списък на значимите екологични аспекти, в който се подреждат в низходящ ред.

По него се степенуват сроковете и поредността на изпълнение на мерки за ограничаване на екологичните аспекти и въздействията им.

2.3. ПРОЦЕДУРА НА ПРОУЧВАНЕТО.

а) Обсъждане на проекта за етап II във Временна комисия за проучване на всички факти и обстоятелства, свързани със замърсяването на атмосферния въздух и за отпадъците в Община Русе.

б) След евентуално приемане на проекта се разработват Указания за проучване на екологичните аспекти в организацияте на територията на Община Русе.

В Указанията се дават достатъчно примери и препоръки за прилагане на методиката за проучване.

в) Съставя се официално писмо до организацияте, с приложената инструкция и таблици от приложение 1, 2 и 3.

Таблиците се изпращат на организацияте в електронен формат.

г) Проучването се извършва по видове икономически дейности съгласно Класификатора на икономическите дейности КИД 2008 на Националния статистически институт.

д) Избират се три организации с които пробно да бъде извършено проучването.

е) Срокът за извършване на проучване е подходящо да не е по-малък от 2 месеца.

ж) Създава се ред, по който да се консултират организацияте като се използват социалните мрежи. Община Русе е подходящо да бъде контактното лице при консултациите.

з) Извършва се анализ на резултатите по обратната информация от организацияте, които представят в разпечатан и задължително в електронен формат.

и) Изготвя се доклад до Кмета на Община Русе за резултатите от проучването.

3. ЛИТЕРАТУРА

1. Владимирова, Л. Управление на фирмената сигурност. Ръководство за упражнения. Русе, Медиатех, 2013, стр. 56, ISBN 978-619-7071-16-0.

2. Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда. ОВ, L 26, 28.1.2012 г..
3. Наредба № н-2 от 2 юли 2012 г. За реда за регистриране, подновяване на регистрацията и контрол по схемата на общността за управление по околна среда и одит (EMAS). Обн. ДВ. Бр.55 от 20 юли 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.89 от 26 октомври 2018 г., изм. ДВ. бр.43 от 31 май 2019 г.
4. Предложение за регламент на Европейския Парламент и Съвета относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление на околната среда и одитиране (EMAS). SEC(2008) 2121. SEC(2008) 2122. COM/2008/0402 окончателен - COD 2008/0154.
5. Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 761/2001 и на решения 2001/681/ЕО и 2006/193/ЕО на Комисията. ОJ, L 342, 22.12.2009, п. 1–45.
6. Block, M. R. Identifying Environmental Aspects and Impacts, ASQ Quality Press, Milwaukee, Wisconsin, 1999.
7. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament and the European Economic and Social Committee - Integration of Environmental Aspects into European Standardisation ([COM\(2004\) 130 final](#)).
8. Council [conclusions](#) of 1 March 2002 on standardisation (OJ C 66, 15.3.2002, pp. 1-2).
9. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament and the European Economic and Social Committee - Integration of Environmental Aspects into European Standardisation. SEC(2004)206. COM/2004/0130 final.
10. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Closing the loop - An EU action plan for the Circular Economy ([COM\(2015\) 614 final](#), 2.12.2015).
11. Commission, Interpretation of definitions of Project categories of Annex I and II to the EIA Directive.http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/cover_2015_en.pdf.
12. EMAS. Eco-Management and Audit Scheme). Regulation (EC) No 1221/2009. Official Journal of the European Parliament. 2009.
13. ISO 14001:2015. Environmental management systems — Requirements with guidance for use.
14. ISO 14001: Identifying and evaluating environmental aspects. SCCM. N181206 version of 16 April 2019.
15. ISO 14040:2006. Environmental management - Life cycle assessment - Principles and framework.
16. ISO 14044:2007. Environmental management. Life cycle assessment. Requirements and guidelines to impact assessment situations.
17. ISO 14047:2012 Environmental management - Life cycle assessment - Illustrative examples on how to apply.
18. ISO 14050:2009. Environmental management - Vocabulary.
19. ISO Guide 64:2008. Guide for addressing environmental issues in product standards.
20. Zobel, T. C. Almroth, J. Bresky, J. O. Burman. Identification and assessment of environmental aspects in an EMS context: an approach to a new reproducible method based on LCA methodology, Journal of Cleaner Production, 10, 2002. pp. 381 – 396. http://ec.europa.eu/environment/index_en.htm

ТАБЛИЦА 1.1

ЕКОЛОГИЧЕН АСПЕКТ „ЗАМЪРСЯВАНЕ НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ” - ПООТДЕЛНО ЗА ВСЯКА ОТ ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Дейност 1. Добиване на суровини и материали.

Дейност 2. Външно доставяне на суровини, материали и продукти.

Дейност 3. Производство на стоки и извършване на услуги.

Дейност 4. Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукция.

Дейност 5. Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване.

Дейност 6. Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти.

Дейност 7. Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги.

Дейност 8. Други дейности.

Показатели съгласно ISO 14001:2015 (в редактиран формат)	Емисии на замърсители по видове и източници и изхвърлящи устройства	Концентрация на замърсители на територията на организацията по зони на териториално използване (помещения складове и т.н.)	Други от този екологичен аспект
Кои правни изисквания, закони и подзаконови актове или какви ограничения на издаваните разрешителни се спазват в дейностите в организацията ?			
Налагани ли са санкции на организацията? -кога, за какви нарушения, в какъв размер и други факти			
В какви граници се изменя екологичния аспект (съгласно ОВОС, измервания на ИАОС, други оторизирани организации, собствени изчисления или измервания)?			
Каква е вероятната честота на възникване на екологичните аспекти?			
Изготвени и приети ли са вътрешни правила по опазване на околната среда в организацията?			

Съществува ли риск за дълготрайни екологични щети, преди и след съответни защитни действия?			
Има ли конфликти с населението или териториално съседни организации или други заинтересовани страни (клиенти, акционери, инвеститори, доставчици, синдикати, правителствени агенции, индустриални и търговски обединения, професионални асоциации, неправителствени организации)?			
Има ли жалби и сигнали, или има ли екологичният аспект значение за персонала на организацията?			
Има ли условия за опасни въздействия върху особено значими или защитени екологични обекти и видове (например, когато организацията е в близост до природен резерват или водосборен обект)?			

ТАБЛИЦА 1.2

ЕКОЛОГИЧЕН АСПЕКТ „ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВОДИТЕ” - ПООТДЕЛНО ЗА ВСЯКА ОТ ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Дейност 1. Добиване на суровини и материали.

Дейност 2. Външно доставяне на суровини, материали и продукти.

Дейност 3. Производство на стоки и извършване на услуги.

Дейност 4. Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукция.

Дейност 5. Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване.

Дейност 6. Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти.

Дейност 7. Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги.

Дейност 8. Други дейности.

Показатели съгласно ISO 14001:2015 (в редактиран формат)	Изпускания на замърсители от източници в канализацията на организацията	Изпускане от канализационния изход на територията на организацията	Други от този екологичен аспект
Кои правни изисквания, закони и подзаконови актове или какви ограничения на издаваните			

разрешителни се спазват в дейностите в организацията ?			
Налагани ли са санкции на организацията? - кога, за какви нарушения, в какъв размер и други факти			
В какви граници се изменя екологичния аспект (съгласно ОВОС, измервания на ИАОС, други оторизирани организации, собствени изчисления или измервания)?			
Каква е вероятната честота на възникване на екологичните аспекти?			
Изготвени и приети ли са вътрешни правила по опазване на околната среда в организацията?			
Съществува ли риск за дълготрайни екологични щети, преди и след съответни защитни действия?			
Има ли конфликти с населението или териториално съседни организации или други заинтересовани страни (клиенти, акционери, инвеститори, доставчици, синдикати, правителствени агенции, индустриални и търговски обединения, професионални асоциации, неправителствени организации)?			
Има ли жалби и сигнали, или има ли екологичният аспект значение за персонала на организацията?			
Има ли условия за опасни въздействия върху особено значими или защитени екологични обекти и видове (например, когато организацията е в близост до природен резерват или водосборен обект)?			

ТАБЛИЦА 1.3

ЕКОЛОГИЧЕН АСПЕКТ „ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ПОЧВИТЕ” - ПООТДЕЛНО ЗА ВСЯКА ОТ ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Дейност 1. Добиване на суровини и материали.

Дейност 2. Външно доставяне на суровини, материали и продукти.

Дейност 3. Производство на стоки и извършване на услуги.

Дейност 4. Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукция.

Дейност 5. Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване.

Дейност 6. Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти.

Дейност 7. Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги.

Дейност 8. Други дейности.

Показатели съгласно ISO 14001:2015 (в редактиран формат)	Изхвърляне на твърди и течни материали и отпадъци	Изхвърляне на други замърсители или обработване и въздействия върху почвата чрез отнемане на слой или други дейности	Други от този екологичен аспект
Кои правни изисквания, закони и подзаконови актове или какви ограничения на издаваните разрешителни се спазват в дейностите в организацията ?			
Налагани ли са санкции на организацията? - кога, за какви нарушения, в какъв размер и други факти			
В какви граници се изменя екологичния аспект (съгласно ОВОС, измервания на ИАОС, други оторизирани организации, собствени изчисления или измервания)?			
Каква е вероятната честота на възникване на екологичните аспекти?			
Изготвени и приети ли са вътрешни правила по опазване на околната среда в организацията?			
Съществува ли риск за дълготрайни екологични щети, преди и след съответни защитни действия?			
Има ли конфликти с населението или			

териториално съседни организации или други заинтересовани страни (клиенти, акционери, инвеститори, доставчици, синдикати, правителствени агенции, индустриални и търговски обединения, професионални асоциации, неправителствени организации)?			
Има ли жалби и сигнали, или има ли екологичният аспект значение за персонала на организацията?			
Има ли условия за опасни въздействия върху особено значими или защитени екологични обекти и видове (например, когато организацията е в близост до природен резерват или водосборен обект)?			

ТАБЛИЦА 1.4

ЕКОЛОГИЧЕН АСПЕКТ „ДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИ ПРИРОДНИ ОБЕКТИ, МЕСТООБИТАВАНИЯ И БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ” - ПООТДЕЛНО ЗА ВСЯКА ОТ ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

- Дейност 1. Добиване на суровини и материали.
- Дейност 2. Външно доставяне на суровини, материали и продукти.
- Дейност 3. Производство на стоки и извършване на услуги.
- Дейност 4. Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукцията.
- Дейност 5. Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване.
- Дейност 6. Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти.
- Дейност 7. Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги.
- Дейност 8. Други дейности.

Показатели съгласно ISO 14001:2015 (в редактиран формат)	Действия върху защитени природни обекти или местообитавания	Други действия от този екологичен аспект
Кои правни изисквания, закони и подзаконови актове или какви ограничения на издаваните разрешителни се спазват в дейностите на		

организацията ?		
Налагани ли са санкции на организацията? - кога, за какви нарушения, в какъв размер и други факти		
В какви граници се изменя екологичният аспект (съгласно ОВОС, измервания на ИАОС, други оторизирани организации, собствени изчисления или измервания)?		
Каква е вероятната честота на възникване на екологичните аспекти?		
Изготвени и приети ли са вътрешни правила по опазване на околната среда в организацията?		
Съществува ли риск за дълготрайни екологични щети, преди и след съответни защитни действия?		
Има ли конфликти с населението или териториално съседни организации или други заинтересовани страни (клиенти, акционери, инвеститори, доставчици, синдикати, правителствени агенции, индустриални и търговски обединения, професионални асоциации, неправителствени организации)?		
Има ли жалби и сигнали, или има ли екологичният аспект значение за персонала на организацията?		
Има ли условия за опасни въздействия върху особено значими или защитени екологични обекти и видове (например, когато организацията е в близост до природен резерват или водосборен обект)?		

ТАБЛИЦА 1.5

ЕКОЛОГИЧЕН АСПЕКТ „РАЗХОДИ НА РЕСУРСИ” - ПООТДЕЛНО ЗА ВСЯКА ОТ ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Дейност 1. Добиване на суровини и материали.

Дейност 2. Външно доставяне на суровини, материали и продукти.

Дейност 3. Производство на стоки и извършване на услуги.

Дейност 4. Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукция.

Дейност 5. Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване.

Дейност 6. Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти.

Дейност 7. Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги.

Дейност 8. Други дейности.

Показатели съгласно ISO 14001:2015 (в редактиран формат)	Използване на ресурси на средномесечна база: електрическа енергия, природен газ, въглища, суровини, материали и т.н.	Други действия от този екологичен аспект
Кои правни изисквания, закони и подзаконовни актове или какви ограничения на издаваните разрешителни се спазват в дейностите на организацията ?		
Налагани ли са санкции на организацията? - кога, за какви нарушения, в какъв размер и други факти		
В какви граници се изменя екологичният аспект (съгласно ОВОС, измервания на ИАОС, други оторизирани организации, собствени изчисления или измервания)?		
Каква е вероятната честота на възникване на екологичните аспекти?		
Изготвени и приети ли са вътрешни правила по опазване на околната среда в организацията?		
Съществува ли риск за дълготрайни екологични щети, преди и след съответни защитни действия?		
Има ли конфликти с населението или териториално съседни организации или други заинтересовани страни (клиенти, акционери, инвеститори, доставчици, синдикати,		

правителствени агенции, индустриални и търговски обединения, професионални асоциации, неправителствени организации)?		
Има ли жалби и сигнали, или има ли екологичният аспект значение за персонала на организацията?		
Има ли условия за опасни въздействия върху особено значими или защитени екологични обекти и видове (например, когато организацията е в близост до природен резерват или водосборен обект)?		

ТАБЛИЦА 1.6

ЕКОЛОГИЧЕН АСПЕКТ „ЗАМЪРСЯВАНЕ С ОТПАДЪЦИ” - ПООТДЕЛНО ЗА ВСЯКА ОТ ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

- Дейност 1. Добиване на суровини и материали.
- Дейност 2. Външно доставяне на суровини, материали и продукти.
- Дейност 3. Производство на стоки и извършване на услуги.
- Дейност 4. Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукция.
- Дейност 5. Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване.
- Дейност 6. Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти.
- Дейност 7. Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги.
- Дейност 8. Други дейности.

Показатели съгласно ISO 14001:2015 (в редактиран формат)	Повторна употреба	Регенериране	Рециклиране	Обезвреждане	Други действия от този екологичен аспект
Кои правни изисквания, закони и подзаконови актове или какви ограничения на издаваните разрешителни се спазват в дейностите на организацията ?					
Налагани ли са санкции на организацията? - кога, за какви нарушения, в какъв размер и други факти					

В какви граници се изменя екологичният аспект (съгласно ОВОС, измервания на ИАОС, други оторизирани организации, собствени изчисления или измервания)?					
Каква е вероятната честота на възникване на екологичните аспекти?					
Изготвени и приети ли са вътрешни правила по опазване на околната среда в организацията?					
Съществува ли риск за дълготрайни екологични щети, преди и след съответни защитни действия?					
Има ли конфликти с населението или териториално съседни организации или други заинтересовани страни (клиенти, акционери, инвеститори, доставчици, синдикати, правителствени агенции, индустриални и търговски обединения, професионални асоциации, неправителствени организации)?					
Има ли жалби и сигнали, или има ли екологичният аспект значение за персонала на организацията?					
Има ли условия за опасни въздействия върху особено значими или защитени екологични обекти и видове (например, когато организацията е в близост до природен резерват или водосборен обект)?					

ТАБЛИЦА 1.7

ЕКОЛОГИЧЕН АСПЕКТ „ВЪЗДЕЙСТВИЯ ПОРАДИ АВАРИИ И БЕДСТВИЯ” - ПООТДЕЛНО ЗА ВСЯКА ОТ ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

- Дейност 1. Добиване на суровини и материали.
- Дейност 2. Външно доставяне на суровини, материали и продукти.
- Дейност 3. Производство на стоки и извършване на услуги.

Дейност 4. Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукция.

Дейност 5. Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване.

Дейност 6. Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти.

Дейност 7. Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги.

Дейност 8. Други дейности.

Показатели съгласно ISO 14001:2015 (в редактиран формат)	Технически и технологични аварии	Прекъсване на захранването с енергия, суровини и материали	Взривове	Пожари	Земетресения	Наводнения	Други действия от този екологичен аспект
Кои правни изисквания, закони и подзаконови актове или какви ограничения на издаваните разрешителни се спазват в дейностите на организацията ?							
Налагани ли са санкции на организацията? - кога, за какви нарушения, в какъв размер и други факти							
В какви граници се изменя екологичният аспект (съгласно ОВОС, измервания на ИАОС, други оторизирани организации, собствени изчисления или измервания)?							
Каква е вероятната честота на възникване на екологичните аспекти?							
Изготвени и приети ли са вътрешни правила по опазване на околната среда в организацията?							
Съществува ли риск за дълготрайни екологични щети, преди и след съответни защитни действия?							

Има ли конфликти с населението или териториално съседни организации или други заинтересовани страни (клиенти, акционери, инвеститори, доставчици, синдикати, правителствени агенции, индустриални и търговски обединения, професионални асоциации, неправителствени организации)?							
Има ли жалби и сигнали, или има ли екологичният аспект значение за персонала на организацията?							
Има ли условия за опасни въздействия върху особено значими или защитени екологични обекти и видове (например, когато организацията е в близост до природен резерват или водосборен обект)?							

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ТАБЛИЦА 2.1

ОЦЕНКА НА ЗНАЧИМОСТТА НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ АСПЕКТИ В ОРГАНИЗАЦИЯТА ЗА ВСЯКА ОТ ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА - ПООТДЕЛНО ЗА ВСЯКА ОТ ДЕЙНОСТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА:

Дейност 1. Добиване на суровини и материали.

Дейност 2. Външно доставяне на суровини, материали и продукти.

Дейност 3. Производство на стоки и извършване на услуги.

Дейност 4. Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукция.

Дейност 5. Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване.

Дейност 6. Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти.

Дейност 7. Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги.

Деятност 8. Други дейности.

ЕКОЛОГИЧЕН АСПЕКТ	Оценка „Спазване на правни изисквания, законови и подзаконови актове” (избира се по таблица 2.2)	Оценка «Нива на последствията и въздействията върху околната среда» (избира се по таблица 2.3)	Оценка „Вероятност на екологичните въздействия” (избира се по таблица 2.4)	Оценка «Потенциал за подобрене и ограничаване на въздействията» (избира се по таблица 2.5)	Оценка „Корпоративни изисквания” (избира се по таблица 2.6)	Сумарна оценка на значимостта на въздействието (умножение на оценките от колона 1 по колона 2 по колона 3 по колона 4 по колона 5)	Мерки за ограничаване на въздействията
	1	2	3	4	5	6	7
ЗАМЪРСЯВАНЕ НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ							
ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВОДИТЕ							
ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ПОЧВИТЕ							
ДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИ ПРИРОДНИ ОБЕКТИ, МЕСТООБИТАВАНИЯ И БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ							
РАЗХОДИ НА РЕСУРСИ							
ЗАМЪРСЯВАНЕ С ОТПАДЪЦИ							

ВЪЗДЕЙСТВИЯ ПОРАДИ АВАРИИ И БЕДСТВИЯ							
---	--	--	--	--	--	--	--

ТАБЛИЦА 2.2

ОЦЕНКИ НА СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И РЕГЛАМЕНТИТЕ

Оценка	Ниво на съответствие със законодателството и регламентите
1	Спазва се законодателството и разпоредбите
5	Незначителни нарушения
10	Основно нарушение или често незначително нарушение

ТАБЛИЦА 2.3

НИВА НА ПОСЛЕДСТВИЯТА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Оценка	Нива на последствията	Обяснение на въздействието върху околната среда
1	Няма въздействия	Без вреда за околната среда. Без финансови последици.
2	Пренебрежимо или много кратко въздействие	Малки екологични щети на територията на организацията. Пренебрежимо малки финансови последици.
3	Слабо въздействие, което лесно може да се отстрани	Замърсяване или достатъчно интензивни емисии, които да предизвикат вреди в околната среда, но не са дългосрочни. Могат лесно да се възстановят, ако е необходимо. Еднократно нарушение на изискванията за опазване на околната среда или единична жалба на потърпевши лица.
4	Значително въздействие	Ограничени по време емисии, но със силно влияние върху околната среда и дългосрочни щети. Многократно превишаване на границите на замърсяване или многократни оплаквания.
5	Силни въздействия	Тежки екологични щети, изискващи обширни действия по възстановяване. Непрекъснато превишаване на границите и или широко разпространени последствия и или дългосрочни екологични щети.

ТАБЛИЦА 2.4

ВЕРОЯТНО ВЪЗНИКВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ

Оценка	Пример 1	Пример 2	Пример 3	Пример 4
1	Изключително ниска вероятност - малко вероятно появяване	Нечувано появяване досега в бранша	По-малко от един инцидент на година	Практически невъзможно
2	Ниска вероятност - до невероятно, но възможно появяване	Чувано за появяване досега в бранша	Годишно	Мислимо, но невероятно
3	Умерена вероятност - рядко появяване	Случвало се е в нашата компания	Месечно	Възможно
4	Висока вероятност - възниква от време на време	Случва се няколко пъти годишно в нашата компания	Седмично	Доста възможно
5	Много висока вероятност - появява се редовно	Случва се няколко пъти годишно	Ежедневно	Изключително вероятно

ТАБЛИЦА 2.5

ПОТЕНЦИАЛ ЗА ПОДОБРЕНИЕ

Оценка	Потенциал за подобрене
1	Не е възможно подобрене
3	Възможно е незначително подобрене (например, по-малко от 1% подобрене за екологичния аспект). Подобренията включват намаляване на енергопотреблението, емисиите във въздуха, отпадъците и др. Процентът се определя въз основа на екологични аспекти на организацията. Разбира се, цифра като 5 или 10% може да бъде по-реалистична.
5	Възможно основно подобрене (например, по-голямо от 1% подобрене за екологичния аспект)

ТАБЛИЦА 2.6

ВЪЗМОЖНИ КАТЕГОРИИ ЗА КОРПОРАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ

Оценка	Примери за корпоративни изисквания, дефинирани от висшето ръководство на организациите
1	Няма корпоративно изискване
2	Съществуващо корпоративно изискване

**ИНТЕГРАЛНИ ОЦЕНКИ НА ЗНАЧИМОСТТА НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ АСПЕКТИ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ОРГАНИЗАЦИЯТА -
НАНАСЯНЕ НА ОЦЕНКИТЕ ОТ КОЛОНА 6 НА ТАБЛИЦА 2.1 В НАСТОЯЩАТА ТАБЛИЦА**

ПРИМЕРНО:

		Основни дейности в организацията						Проектиране и усъвършенстване на съоръжения, оборудване, процеси, продукти и услуги
		Добиване на суровини и материали	Външно доставяне на суровини, материали и продукти	Производство на стоки и услуги	Складиране и съхраняване на суровини, материали и продукция	Експлоатация и поддържане на сгради, инфраструктура, съоръжения и оборудване	Транспортиране и дистрибуция на междинни и крайни продукти	
Екологични аспекти	Замърсяване на атмосферния въздух			1666				
	Замърсяване на водите			2500	833			
	Използване и замърсяване на земята и почвите							
	Действия върху защитени природни обекти, местообитавания и биологично разнообразие							
	Разходи на природни ресурси, включително енергия					833		
	Замърсяване с отпадъци		180					

	Въздействия поради аварии и бедствия, включително замърсяване							